

Obsah

Úvod:	str. 1
Cíl práce:	str. 1
Co jsou to přírodní rizika?:	str. 1
Co hrozí nám a co ne a proč?	str. 2
Projevy přírodních rizik na Žacléřsku	str. 3
Závěr:	str. 5
Literatura	str. 5

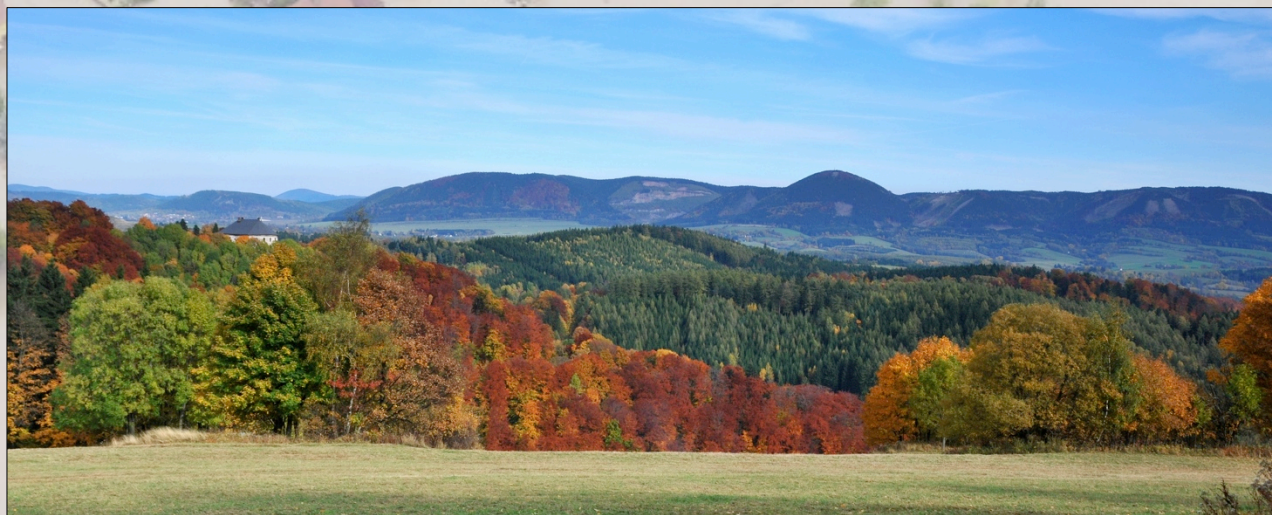
Cíl práce

- Ujasnit si co všechno zahrnujeme do přírodních rizik.
- Dozvědět která přírodní rizika vznikají spolupůsobením člověka v krajině
- Posoudit riziko krajiny Žacléřska z hlediska možného negativního působení přírodních jevů.
- Pokusit se zjistit která přírodní rizika způsobila v současné či nedávné době význačnější škody v našem regionu.

Co jsou to přírodní rizika

Na první schůzce našeho kroužku věnované tématu přírodních rizik jsme si povídali o tom, co přírodními riziky myslíme. První co nám vybavilo byly katastrofy spojené s vnitřními geologickými silami, tedy zemětřesení a sopečná činnost, vlny tsunami nebo pády meteoritů (jeden z nich údajně vyhubil na konci druhohor dinosaury). Teprve pak jsme si vzpomněli i na další přírodní rizika jako záplavy, sesuvy půdy, skalní řícení a větrné bouře.

Co se týče sopek, ta nejmladší v našem regionu (obr. dole) dosoptila před asi 270-ti miliony let (Žáčková 2012) a už se neprobere. Ani vážná zemětřesení nám nehrozí. Proč tomu tak je - i o tom jsme se na této schůzce dozvěděli.

Co nám hrozí a co ne a proč?

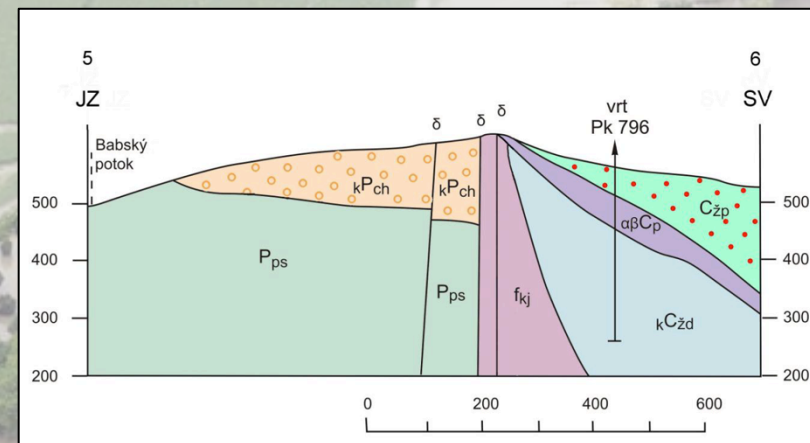
Další schůzku jsme věnovali e-learningové lekci a diskusi nad mapou našeho regionu. Dohadovali jsme se jaká přírodní rizika můžeme očekávat u nás, proč, a kde přesně. Překvapením pro nás byla mapka v pracovních listech s kolečky označujícími zemětřeseními.

Zjistili jsme, že Žacléřsko je v rámci ČR oblastí s vysokým výskytem zemětřesení. Pan učitel nám vysvětlil, že je to způsobené zlomem v zemské kůře, který se nazývá hronovsko-poříčská porucha. Žádné katastrofy nám ale nehrozí. Maximální zemětřesení zde byla do 3,4 stupně Richterovy stupnice (Schovánek 2012).

Žacléř má z hlediska přírodních rizik velmi dobrou polohu. Leží na východním svahu Krkonoš a městem neprotéká žádná řeka ani větší potok. V okrajových částech je několik menších potoků, ale příliš neohrožují lidská sídla. V sousedních obcích jsou na tom o něco hůře.

Další zajímavou debatou bylo povídání o tom, jakým způsobem člověk může k působení různých přírodních rizik přispět tím jak hospodář s krajinou. Shodli jsme se na tom, že zemětřesení ani sopečnou činnost neovlivníme, ale za povodně, sesuvy půdy a další nepříjemnosti si člověk může docela hodně sám svým neuváženým a bezohledným působením na krajinu.

Úkolem do další schůzky bylo sehnat co nejvíce informací včetně fotografií o projevech přírodních rizik na Žacléřsku.

Profil přes hronovsko-poříčskou poruchu u lomu Hřebínek – Babí jižně od Žacléře
Převzato z Schovánek (2012)

Přírodní rizika

Projevy přírodních rizik na Žacléřsku

Informace o různých projevech přírodních rizik v našem okolí jsme sháněli na několika místech. Některé tipy nám dal pan učitel, povodně z června 2013 si pamatujeme i my sami, něco nám řekli rodiče, ale vydali jsme se i do místního Městského muzea, na stavební úřad v Žacléři, na vedení firmy GEMEC, s.r.o., a obrátili jsme se i na Správu KRMAP.

Povodně červen Žacléř – Bobr 2013

Loni v červnu probíhaly povodně na mnoha místech České republiky. V tu dobu se v Bobru, okrajové části Žacléře vylil z koryta potok jménem Bobr, který pramení na Rýchorách a teče do nedalekého Polska. Jelikož tady v Žacléři není žádná velká řeka, byla to v tu dobu docela velká událost o které se zde dlouho povídalo. Naštěstí potok není moc velký a tak zatopil jen sklepy některých domů a přilehlé zahrádky a louky kolem kterých protéká. Tato událost trvala jen chvíli a nezanechala žádné velké následky. V okolních obcích, hlavně ve Svobodě nad Úpou a v Horním Maršově na tom byli o dost hůř.

Povodně červen –2013

Pro srovnání ještě snímky z povodní v sousední obci Svoboda nad Úpou (asi 10 km od Žacléře na opačné straně Rýchor), kde se rozlil Černohorský potok

Sesuvy půdy související s povodněmi

V obci Rudník (asi 15 km od Žacléře) došlo loni v červnu k sesuvu podmáčené půdy v údolí Lučního potoka, který se rozvodňuje pravidelně.

Skalní řícení - Trutnov 2011

Zjistili jsme, že k zajímavému jevu, který můžeme počítat mezi přírodní rizika došlo v r. 2011 v okrajové části Trutnova (asi 16 km od Žacléře). Protože se vykácel les nad okrajem bývalého lomu, došlo ke zřícení skal na zahradu rodinného domu. Je to příklad vlivu člověka. Naštěstí se nikomu nic nestalo!

Větrné kalamity Kirill 2007 a Ema 2008

Mezi přírodní rizika podle nás patří i větrné bouře, které páchají škody na lesech a elektrickém vedení. Dva roky po sobě zasáhly tyto orkány i oblast Rýchor, kde poničily velké plochy lesa

Poklesy terénu kvůli poddolování

Největším překvapením pro nás byla informace o domech, které popraskaly nebo se zřítily díky poddolování. K tomuto tématu se nám bohužel zatím nepodařilo sehnat žádné fotografie, ale doufáme, že se nakonec nějaké přece jen podaří získat. Žacléř je staré hornické město, zdejší doly na černé uhlí byly nejstarší v Rakousko-Uhersku. Dobývací prostor má tvar jedenáctiúhelníku a rozlohu 9,24 Km². Bylo zde vyhloubeno více než 20 vertikálních důlních děl (nejhlubší 955m) a celkem asi 80 km horizontálních děl. Díky poddolování došlo k poklesu terénu. Víme o jednom domě, který se zřítily a o třech, které popraskaly tak, že musely být zbořeny. Dnes je většina podzemních děl zasypána a další poklesy už nehrozí. Myslíme si, že i toto patří mezi přírodní rizika, i když za to může jen člověk.

Závěr

Jsme rádi, že se nám podařilo nashromáždit docela dost materiálu o přírodních rizicích v našem regionu, přestože se nám na začátku zdálo, že na tyto úkazy je Žacléřsko chudé.

Použitá literatura:

SCHOVÁNEK, P. (ed.) (2012): Vysvětlivky k Základní geologické mapě České republiky 1 : 25 000, 03-424 Trutnov. Česká geologická služba Praha.
ŽÁČKOVÁ, E. (ed) (2012): Základní Geologická mapa České republiky 1 : 25 000, 03-422 Žacléř. Česká geologická služba Praha.